



OLIMPIADA DE LECTURĂ *LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ*
Etape județeană, 24 martie 2018

Secțiunea liceu – lector experimentat, nivelul 4 – clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

30 de puncte

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

**SAMURAI
RĂZBOI ȘI ONOARE ÎN JAPONIA MEDIEVALĂ**

de Pamela S. Turner

Capitolul 11

Asasini la adăpostul întunericului – Dan-no-Ura, Kyoto și Koshigoe, 1185

Yoritomo încă negocia cu mai mulți lorzi importanți din vest când a primit de la Yoshitsune vestea uimitoarei victorii. Fără îndoială, Minamoto Yoritomo era acum cel mai puternic samurai din Japonia.

Yoshitsune i-a trimis vorbă și lui Go-Shirakawa. Împăratul abdicat l-a felicitat de îndată pe Yoshitsune, dar a așteptat câteva zile înainte să-i trimită un mesaj similar lui Yoritomo. Lucrul acesta n-a fost trecut cu vederea de lordul orașului Kamakura.

Mesagerii s-au întors la Noriyori și Yoshitsune cu ordine de la Yoritomo. Noriyori trebuia să rămână în vest pentru a administra terenurile confiscate de la clanul Taira și i s-a poruncit să "depună toate eforturile ca să recupereze sabia sacră".

Noriyori a trimis înotătoare să caute în apele întunecate, dar marea a refuzat să renunțe la comoară. Oamenii și-au amintit cum sabia fusese tăiată din coada unui dragon de mare. Cu siguranță, șopteau ei, împăratul Antoku era dragonul de mare reîncarnat, iar înecul băiețelului fusese doar o modalitate de a aduce sabia acasă.

La Kyoto fusese deja numit un alt împărat. Go-Toba era un nepot în vârstă de patru ani al lui Go-Shirakawa. Curtea imperială încălcase tradiția și-l înscăunase pe băiat fără să aștepte să ajungă înapoi însemnele imperiale.

Lordul din Kamakura i-a trimis noi ordine lui Yoshitsune. El era înștiințat să revină la Kyoto cu Munemori, fiul lui Munemori și cu alți prizonieri de rang înalt din clanul Taira.

Armata lui Yoshitsune s-a îndreptat spre est în ritmul greoi al carelor trase de boi, pline cu prizonieri. Nu mai părea să existe vreo grabă, acum că lupta se terminase. În timpul călătoriei care a durat o lună, Yoshitsune probabil că s-a bucurat de laude binemeritate și a visat la un viitor sigur și fericit. Fără îndoială că marea lui victorie avea să înlăture toate sentimentele negative dintre el și fratele lui vitreg. Vechile greșeli aveau să fie iertate și uitate. Acum Yoritomo urma să-i recunoască meritele și să-l răsplătească.

Cu toate acestea, Yoshitsune își făcuse dușmani. Ceea ce admiratorii lui Yoshitsune consideraseră curaj era descris drept imprudență de către calomniiarii săi. Pe Yoshitsune nu-l ajuta nici faptul că deja avea, probabil, un ego de mărimea muntelui Fuji.

Mulți samurai de rang înalt din clanul Minamoto s-au simțit eclipsați de Yoshitsune – inclusiv, desigur, Kagetoki. Yoritomo îl laudase cândva pe vasalul lui preferat ca fiind "cel mai dibaci în

mânuirea cuvintelor”, iar Kagetoki și-a folosit această abilitate împotriva lui Yoshitsune. În timp ce Yoshitsune se îndrepta la pas de voie spre Kyoto, Kagetoki a trimis în secret la Kamakura, printr-o rudă, o scrisoare devastatoare. În ea scria:

Cu toate că Yoshitsune consideră că victoria s-a datorat numai eforturilor sale, întreb eu, n-a fost ea rezultatul eforturilor și cooperării unei forțe mai mari? Fiecare membru al acestei forțe mari a fost motivat de dorința de a sluji, nu pe Yoshitsune, ci pe conducător. Acesta a fost motivul cooperării și al marelui reușite. Cu toate acestea, după distrugerea [clanului Taira], mândria lui Yoshitsune n-a făcut decât să crească, astfel încât însăși existența celor care-l urmează e pusă în pericol. El nu tolerează păreri contrare și refuză să facă compromisuri. Eu, ca un apropiat al Domniei Tale, și ca unul care cunoaște înclinația lui Yoshitsune spre arbitraritate, l-am avertizat de fiecare dată când a acționat astfel, că un așa comportament n-ar fi pe placul Domniei Tale. Dar, în schimb, aceste sfaturi au devenit un motiv de represalii și așa putea fi chiar pedepsit pentru ele. Acum, că războiul s-a încheiat, rog să fiu rechemat la Kamakura și să nu-l mai slujesc pe Yoshitsune.

Yoshitsune a sosit la Kyoto pe la sfârșitul celei de-a patra luni a anului 1185. Prizonierii din clanul Taira și paznicii lor din clanul Minamoto urmau să ajungă câteva zile mai târziu. Turul de onoare făcut de Yoshitsune a inclus și înapoierea cu mândrie a nestematei sacre și a oglinzii sacre familiei imperiale. Curtea i-a oferit onoarea de a purta o torță în timp ce oglinda era dusă cu alai în palatul imperial. Oglinda, desigur, trebuia să rămână închisă în sipetul întunecos. După cum știa toată lumea, ea reflectase cândva chipul zeiței soarelui, iar acum numai împăratul putea privi în ea fără să orbească sau să paralizeze.

În timpul ceremoniei de primire a oglinzii sacre, Yoshitsune a purtat pe sub armură uniformă gărzii imperiale – o aducere aminte a gradului de sublocotenent pe care i-l oferise împăratul abdicat pentru a-l sfida pe Yoritomo. Din păcate, vestea despre uniformă lui Yoshitsune a ajuns la Kamakura.

Scrisoarea veninoasă a lui Kagetoki n-a fost singura. Noriyori i-a scris lui Yoritomo pentru a se plânge că Yoshitsune încercase să guverneze insula Kyushu după bătălia de la Dan-no-Ura, chiar dacă acesasta ar fi trebuit să fie responsabilitatea lui Noriyori. Era ca și cum niște mici drăcușori se tot urcau pe umărul lui Yoritomo și-i șopteau: ”Yoshitsune e arogant și încăpățânat. Nu e de încredere. Va încerca să pună mâna pe putere.”

Ajunși la Kyoto, prizonierii de rang înalt din clanul Taira au fost plimbați pe străzi în care trase de boi. Mii de oameni au privit înșirați pe marginea drumului. Aristocrații și-au făcut și ei apariția, deși au rămas în elegantele lor trăsuri negre, lăcuite, dotate cu draperii și perdele de brocart, pentru intimitate. A participat până și împăratul abdicat Go-Shirakawa.

Ani de zile, clanul Taira inspirase teamă și resentimente. Acum multora le era milă de prizonieri. Fiul lui Kiyomori, Munemori, odinioară un bărbat frumos, era acum slab și epuizat. Era, fără îndoială, dureros de conștient de rușinea pe care o adusese asupra clanului Taira prin faptul că nu murise la Dan-no-Ura. În timpul procesiunii, un fost slujitor de-al lui Munemori l-a abordat pe Yoshitsune ca să-l întrebe dacă mai putea conduce o dată carul fostului său stăpân. Yoshitsune a fost de acord. Dar bărbatul a plâns atât de tare, că de-abia a putut ține hățurile bouului care înainta încet pe stradă.

Nefericita paradă s-a încheiat la reședința lui Yoshitsune de pe Rokujō (Strada a Șasea). Prizonierii urmau să rămână sub tutela lui Yoshitsune până când lordul din Kamakura le hotăra soarta. În urmă cu douăzeci și cinci de ani, Taira Kiyomori avusese și el aceeași decizie de luat cu privire la Yoritomo și Yoshitsune.

În această perioadă, Yoshitsune a aflat de campania de defăimare împotriva lui. A încercat să-i trimită un mesager lui Yoritomo pentru a-l asigura de loialitatea sa, dar scrisoarea nu l-a ajutat să-i reintre în grații. Yoritomo a spus că i se pare suspect că Yoshitsune și-a declarat loialitatea doar *după* ce a aflat că era nemulțumit de el. Desigur, Yoshitsune n-avea niciun motiv să creadă că ar fi fost necesar să-și declare loialitatea. Nu-și dedicase el întreaga viață restaurării gloriei clanului Minamoto? Nu făcuse el tot ce i se ceruse cu o viteză și o îndemânare extraordinare? Victoriile miliare care făcuseră din lordul Kamakura cel mai puternic samurai din Japonia nu erau meritul lui?

Yoshitsune a fost, fără îndoială, uimit când a descoperit – la scurt timp după ce a scris scrisoarea – că Yoritomo decisese deja să-l înlăture de la comanda armatei clanului Minamoto. Potrivit lui Yoritomo, Yoshitsune ”abuzase de numirea ca reperzentant al [lui Yoritomo] în vest și provocase resentimente printre vasalii [lui Yoritomo] care fuseseră puși sub comanda lui prin aceea că le ceruse să i se supună în totalitate”.

Yoshitsune nu mai putea face nimic. Fratele lui vitreg mai mare era conducătorul clanului Minamoto. Yoshitsune era jucătorul-vedetă al clanului Minamoto, ca să spunem așa, dar Yoritomo deținea echipa. Și stadionul. Yoshitsune nu avea nici măcar o rețea vastă de vasali personali. Tot ce avea era micul grup de inadaptati, printre care se numărau Benkei, Ise Saburō, Tadanobu și Washinoo, vânătorul adolescent care se alăturase echipei sale la Ichi-no-Tani.

Învingătorul de la râul Uji, Ichi-no-Tani, Yashima, Dan-no-Ura trecea acum prin același purgatoriu ca prizonierii clanului Taira care îi erau oaspeți fără voia lor. Toată lumea aștepta vești de la Kamakura.

Poate că așa se explică și căsătoria lui Yoshitsune. Deja căsătorit cu fiica unuia dintre vasalii lui Yoritomo și deja într-o relație cu Shizuka, celebra dansatoare de shirabyōshi, Yoshitsune, în vârstă de douăzeci și șase de ani, s-a căsătorit și cu fiica unuia dintre prizonierii din clanul Taira. Nu știm cum o chema, dar se spune că era frumoasă și blândă din fire, deși, la douăzeci și trei de ani, era considerată "cam bătrână".

Yoshitsune nu a cerut binecuvântarea lordului din Kamakura.

(traducere din engleză de Alex Moldovan)

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Kagetoki se simte eclipsat de Yoshitune:

- a. pentru că acesta este mai puternic;
- b. pentru că acesta are rang mai înalt decât el;
- c. pentru că acesta a condus clanul Minamoto spre victorie,
- d. pentru că acesta aducea prizonieri din clanul Taira.

2. Prizonierii urmau să rămână sub tutela lui Yoshitsune:

- a. până când lordul din Kamakura le hotăra soarta;
- b. până când ajungeau la palat;
- c. până când venea Yoritomo;
- d. până când războiul se încheia.

3. Lordul Kamakura a ajuns cel mai puternic samurai din Japonia:

- a. datorită sabiei sale;
- b. datorită victoriilor militare;
- c. datorită oglinzii împăraților;
- d. datorită comploturilor clanului său.

4. Sabia sacră a fost confecționată:

- a. din aur;
- b. din cel mai trainic aliaj metalic;
- c. din coada unui dragon de mare;
- d. din fildeș.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Yoshitsune scrie o scrisoare lui Yoritomo.
2. Armata lui Yoshitsune învinge clanul Taira.
3. Yoshitsune trebuie să aducă la Kamakura prizonieri de rang înalt din clanul Taira.
4. Kagetoki scrie o scrisoare lui Yoritomo împotriva lui Yoshitsune.
5. Yoshitsune se căsătorește cu fiica unui prizonier.
6. Prizonierii sunt purtați pe străzi în care trase de boi.
7. Yoshitsune a aflat de campania de defăimare împotriva lui.
8. Yoshitsune a ajuns la Kyoto.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Precizează ce spera Yoshitsune să câștige în urma victoriilor obținute de armata sa în numele clanului Minamoto.
2. Din text reiese că la paradă multora le era milă de prizonieri. Menționează un motiv pentru care nu ar fi trebuit să le fie milă de ei și un motiv pentru care oamenii îi compătimesc.
3. Explică, în cel mult 6 rânduri, de ce Yoshitsune, care a visat la un viitor sigur și fericit, este acum defăimat de Kagetoki.
4. În text există următoarea afirmație a naratorului: *Yoshitsune nu mai putea face nimic. Fratele lui vitreg mai mare era conducătorul clanului Minamoto. Yoshitsune era jucătorul-vedetă al clanului Minamoto, ca să spunem așa, dar Yoritomo deținea echipa. Și stadionul.* Explică, în cel mult 6 rânduri, care cosideri că a fost intenția naratorului făcând această comparație.

D. (10 puncte)

Recitește următorul paragraf al textului dat: *Noriyori a trimis înotătoare să caute în apele întunecate, dar marea a refuzat să renunțe la comoară. Oamenii și-au amintit cum sabia fusese tăiată din coada unui dragon de mare. Cu siguranță, șopteau ei, împăratul Antoku era dragonul de mare reîncarnat, iar înecul băiețelului fusese doar o modalitate de a aduce sabia acasă.*

Creează un text, de cel mult 30 de rânduri, în care să dezvolti o legendă despre sabia sacră, potrivită contextului.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Cine a făurit cele mai bune săbii de samurai din lume?

Maestrul armurier Goro Masamune este considerat printre cei mai buni făuritori de săbii din Japonia, ceea ce îl transformă imediat într-unul dintre cei mai mari meșteri de acest gen care au trăit vreodată în această lume. Nu se cunoaște cu exactitate perioada istorică în care a trăit, dar se crede că a lucrat ca fierar imperial undeva între anii 1288-1328. Armele create de Masamune au dobândit un statut legendar peste secole. În special săbiile tip *katana* și *wakizashi* ieșite din mâinile maestrului Masamune au o reputație inegalabilă pe baza calității și eleganței acestor unelte ale morții. Maestrul se semna rar pe săbiile făurite, prin urmare este foarte dificil de datat și identificat armele care i-au aparținut.

Cea mai faimoasă dintre katanele sale a fost cea numită Honjo Masamune. Sabia este extrem de importantă pentru patrimoniul nipon, deoarece acest obiect, care a atins perfecțiunea, a reprezentat shogunatul în timpul perioadei Edo. Sabia a fost înmănată de la shogun la shogun timp de generații. În anul 1939, a fost declarată comoară națională a Japoniei, dar a rămas în castelul Kii aparținând familiei Tokugawa. Ultimul posesor al katanei Honjo Masamune a fost Tokugawa Iemasa. Acesta a înmănat-o, împreună cu alte 14 săbii de mare valoare, secției de poliție din Mejiro, undeva în luna decembrie a anului 1945. La scurt timp, în luna ianuarie a anului imediat următor, secția de poliție din Mejiro a înmănat sabia sergentului american Coldy Bimore. De atunci sabia Honjo Masamune a dispărut fără urmă, iar locul unde se află în prezent este necunoscut. Honjo Masamune este unul dintre cele mai importante și mai prețioase artefacte istorice care au dispărut la sfârșitul celei de-a doua Conflagrații Mondiale. Valoarea sa este practic inestimabilă, și se speculează că la ora actuală aparține unui important miliardar nipon care nu-și dezvăluie identitatea.

O legendă niponă relatează despre o întrecere dintre Masamune și ucenicul său, Muramasa. Acesta din urmă și-a provocat maestrul să făurească o sabie mai bună decât a sa. Cei doi au muncit din greu și după mult timp săbiile au fost gata. La final, fiecare trebuia să-și puna sabia în apa unui izvor, cu tăișul orientat spre amonte pentru a reteza tot ce curgea pe apă. Sabia făcută de ucenicul Muramasa, denumită Juuchi Yosamu, adică *Zece Mii de Nopti Tăioase*, a tăiat tot ce a întâlnit, pești, frunze căzute, flori. Impresionat de capodopera ucenicului său, Goro Masamune și-a pus și el sabia, numită Yawarakai, adică *Mâini Tandre*, în apa izvorului. Surprinzător, sabia maestrului armurier nu a tăiat pești, broaște, ci doar frunze și flori căzute. Uluit, Muramasa l-a întrebat pe Masamune de ce sabia sa nu era una de calitate. Maestrul a zâmbit, iar un călugăr zen care a observat toată întrecerea i-a răspuns lui Muramasa:

– Prima sabie a tăiat totul indiscriminatoriu. Deci este o sabie rea și însetată de sânge. Poate tăia la fel de bine flori nevinovate sau capete omenești. Dacă ajunge în mâinile unui criminal, sigur va face multe victime. A doua, în schimb, este o sabie a păcii, și cel care o va stăpâni nu va fi un om cuprins de patimi!

(fragment preluat de pe <http://www.cunoastelumea.ro>)

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Menționează numele celei mai faimoase dintre katanele maestrului armurier Goro Masamune și numele ultimului posesor cunoscut al acesteia.
2. Precizează care este importanța sabiei pentru patrimoniul nipon.
3. Explică diferența dintre cele două săbii la care face referire legenda niponă.
4. Prezintă în 6-8 rânduri semnificația secvenței extrase din textul-suport: „A doua în schimb, este o sabie a păcii, și cel care o va stăpâni nu va fi un om cuprins de patimi!”

B. (12 puncte)

Într-un text de cel mult 20 de rânduri, motivează importanța păstrării și valorificării simbolurilor naționale, făcând referire la secvența: „Honjo Masamune este unul dintre cele mai importante și mai prețioase artefacte istorice care au dispărut la sfârșitul celei de-a doua Conflagrații Mondiale. Valoarea sa este practic inestimabilă(...)”

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

(câte 2 puncte pentru cerințele 1-3; 4 puncte pentru cerința 4)

Privește cu atenție afișul de mai jos, apoi răspunde la următoarele cerințe:

1. Menționează instituția coordonatoare și partenerii proiectului derulat de organizația ”Ordinul Voluntarilor”.
2. Precizează ce trebuie să facă o persoană pentru a fi voluntar și cum poate obține informații suplimentare.
3. Explică semnificația sloganului care consideri că ilustrează cel mai bine scopul proiectului anunțat de afiș.
4. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre imaginile și mesajul scris din afișul dat.



NU FI INDIFERENT !



Ordinul Voluntarilor
recrutează membri!

Te vrem voluntar!

FII PARTE LA SCHIMBARE!

Vom învinge!

Trimite-ne numele, prenumele și specializarea

E-mail: ordinulvoluntarilor@yahoo.com

Tel: 0747 419 878 - Olariu Sebastian

facebook.com/ordinulvoluntarilor

www.ordinulvoluntarilor.ro

